

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Облік, контроль та аналіз в системі управління оплатою праці підприємства (на прикладі ТОВ «ГІТ»)»

Виконавець:

студентка 6 курсу ЗМ групи ЦВФН

Неустроєва А.Ю.

(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Шерер І. Л.

(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

ОДЕСА – 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Облік заробітної плати – одна з найважливіших і складних ділянок роботи, що займає одне з центральних місць у системі управління підприємством, оскільки потребують точних і оперативних даних, у яких відбивається зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників. Заробітна плата перебуває в центрі уваги різних заінтересованих сторін – найманих працівників, власників, пенсійного фонду, податкових органів, профспілок, державних структур. Заробітна плата є об'єктом наукових економічних досліджень протягом багатьох сторіч. Зростає актуальність питань удосконалення методологічних засад обліку праці та її оплати в період глобалізації економіки, ускладнення умов господарської діяльності, посиленням конкуренції в усіх сферах господарювання, запровадженням сучасних інформаційних технологій в обліковий процес.

Питанням обліку оплати праці та шляхів його вдосконалення присвячено праці вітчизняних і зарубіжних науковців: А. Сміта, Д. Рикардо, К. Маркса, Ф. Бутинця, Л. Герасимчуку, О. Кантаєва, О. Покатаєва, Г. Кошулинської, Н. Потриваєва, І. Савченко та інших.

Розробці положень з автоматизації бухгалтерського обліку праці та її оплати присвятили свої дослідження С. Івахненков, В. Завгородній, В. Шквір. Віддаючи належне науковим напрацюванням вітчизняних та зарубіжних вчених, слід зазначити, що питання обліку розрахунків з працівниками з оплати праці потребують подальшого наукового дослідження. Багато питань на сьогодні залишаються невирішеними і дискусійними. Зокрема, це питання організації обліку нарахувань та утримань із заробітної плати працівників, контролю розрахунків за оплатою праці, автоматизації розрахунків з персоналом, а також розробка шляхів удосконалення обліку розрахунків за виплатами працівникам.

Крім того, постійна зміна економіки вимагає нових підходів до покращення організації обліку та контролю розрахунків з оплати праці на підприємстві, що особливо важливо у зв'язку із частими змінами законодавства з оплати праці.

Все це свідчить про актуальність теми кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження Метою дослідження є вивчення теоретичних засад та практичних особливостей обліку та контролю розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві, формулювання висновків та надання пропозицій щодо вдосконалення діючої практики.

Завдання дослідження:

- визначити сутність заробітної плати як економічної категорії та об'єкту бухгалтерського обліку та контролю;
- вивчити законодавчі та нормативні документи, що регулюють оплату праці на підприємствах України;
- визначити існуючі системи, форми та види оплати праці;
- розглянути особливості бухгалтерського обліку та контролю розрахунків із заробітної плати;
- провести аналіз ефективності використання коштів на оплату праці;

– надати пропозиції щодо вдосконалення обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процес організації обліку, контролю та аналізу розрахунків із заробітної плати в системі управління підприємством.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретичні основи та практичні особливості організації обліку та контролю розрахунків оплати праці на підприємстві.

Методи дослідження. У ході дослідження сутності заробітної плати як об'єкта облікового відображення застосовано загальнонаукові методи пізнання: теоретичного узагальнення, індуктивний та дедуктивний методи. Для здійснення критичного аналізу практики обліку виплат працівникам використано методи спостереження, групування, історичний метод та статистичні методи обробки інформації. З метою раціоналізації облікових та контрольних дій по відношенню до об'єкта дослідження застосовано метод моделювання в ході опису алгоритмів формування фонду для виплат соціальних гарантій та контролю за даним процесом.

Інформаційна база дослідження. В процесі дослідження вивчені нормативно-правові акти з питань врегулювання взаємовідносин між суб'єктами праці та роботодавцем, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених-теоретиків та практиків з проблем обліку та контрольної-аналітичного забезпечення відтворення трудових ресурсів, статистична інформація, періодичні видання, реєстри обліку і звітності досліджуваного підприємства, а також інформація зі всевітньої інформаційної мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (80 найменувань) та 27 додатків. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінки. Основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 11 таблиці, 7 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено до публікації тези доповіді на I Міжнародної науково-практичної конференції «Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства» на тему: «Організаційні засади обліку та контролю розрахунків з оплати праці».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі визначено сутність заробітної плати як економічної категорії та об'єкту бухгалтерського обліку і контролю. Розглянуто законодавче регулювання оплати праці на підприємствах України. Висвітлено системи, форми та види оплати праці.

Розглянуто проблемні питання організації обліку та контролю розрахунків з оплати праці.

В другому розділі проведено дослідження з питань практики обліку розрахунків з оплати праці в ТОВ «ГІТ», визначено недоліки.

В третьому розділі проаналізовано стан внутрішнього контролю. Виконано

аналіз ефективності використання коштів на оплату праці. Визначено шляхи вдосконалення організації обліку та внутрішнього контролю оплати праці. Побудовано модель розподілу вакантних посад між претендентами.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити такі основні висновки.

Щодо існуючих проблем в галузі організації оплати праці на вітчизняних підприємствах.

Організації заробітної плати на підприємствах в даний час притаманні недоліки: низькі рівні заробітної плати; не виправдане зближення рівнів оплати праці фахівців та інших категорій працівників; слабка матеріальна зацікавленість у підвищенні кваліфікації через незначні розходження в рівнях окладів працівників різної кваліфікації; недостатня стимулююча роль премій, надбавок.

Основним напрямком удосконалення тарифного регулювання заробітної плати є – запровадження єдиної гнучкої тарифної системи. Єдина тарифна система передбачає наявність двох тарифних сіток, пристосованих до категорій працівників (робітників і службовців). Головна перевага ЄТС – запровадження єдиного уніфікованого підходу щодо оцінки складності робіт і диференціації тарифних умов оплати праці, всіх категорій персоналу та підвищення стимулюючої ролі тарифної системи.

Облік праці та її оплати слід організовувати на підприємствах у відповідності заздалегідь розробленій програмі, складовими якої є:

- 1) первинний облік робочого часу;
- 2) накопичення і групування показників первинних документів з обліку праці та її оплати;
- 3) аналітичний облік розрахунків з оплати праці;
- 4) оперативний контроль за використанням праці і фонду заробітної плати.
- 5) розробка системи внутрішнього контролю і побудова форм управлінської звітності за результатами контролю;
- 6) аналіз використання робочого часу, праці і фонду заробітної плати та визначення можливих резервів.

Таким чином, в процесі управління оплатою праці слід здійснювати систематичний контроль за формуванням та використанням фонду оплати праці, виявляти можливості економії коштів за рахунок зростання продуктивності праці і зниження трудомісткості продукції.

Відносно діючої практики організації обліку та внутрішнього контролю оплати праці на досліджуваному підприємстві.

В ході дослідження стану розрахунків, пов'язаних з оплатою праці в ТОВ «ГІТ», виявлено декілька проблемних питань.

1. Дослідження документів з організації оплати праці у ТОВ «ГІТ» показало відсутність Колективного договору та Положення про оплату праці.

Колективний договір є основним документом, що регулює трудові відносини між працівником і роботодавцем. Його складання є обов'язковим для підприємств

усіх форм власності. Роботодавці, які ухиляються від укладання Колективного договору згідно діючому законодавству притягуються до адміністративної відповідальності.

2. Нарахування заробітної плати та ЄСВ програмістам бухгалтер підприємства відображає записом: Дт 903 Кт 661, 651.

Використання субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» головний бухгалтер ТОВ «ГІТ» пояснив тим, що підприємство, є малим підприємством, яке веде бухгалтерський облік за спрощеною системою та сплачує єдиний податок. Тому, для відображення витрат, пов'язаних із виконанням роботи та наданням послуг інформаційного характеру було вирішено використовувати спрощену кореспонденцію рахунків із використанням субрахунку 903 «Собівартість реалізації послуг»

Така кореспонденція рахунків не спотворює фінансовий результат, відображений в обліку та звітності підприємства. Однак, на наш погляд, для відображення витрат, пов'язаних із виробництвом програмного продукту більш доцільним є використання рахунку 23 «Виробництво».

3. На підприємстві не індексується заробітна плата. Це свідчить про порушення норм законодавства про працю.

4. Звільненні співробітників не проводиться повний розрахунок в день звільнення або наступного дня після звільнення, що порушує права найманих робітників.

5. На підприємстві використовується тільки погодинна оплата праці, а це ніяк не зацікавлює працівників.

Для зацікавлення працівників результатами своєї діяльності необхідно запровадити використання погодинно-преміальної системи оплати праці, при якій, окрім основного заробітку, робітники отримують премію, що збільшує їх матеріальну зацікавленість у результатах своєї праці. За цією системою заробіток робітників нараховується і за відпрацьований час, і за досягнення певних кількісних та якісних показників. Зміна форми оплати праці може стати дієвим механізмом розвитку економічних відносин на ТОВ «ГІТ».

З метою визначення основних показників діяльності підприємства ми провели аналіз фінансового стану та використання коштів на оплату праці за даними звітності ТОВ «ГІТ».

Аналіз майнового стану підприємства свідчить про підвищення темпів відтворення основних засобів впродовж двох звітних років, що підтверджує збільшення значень коефіцієнтів введення (оновлення) і вибуття. Однак, необхідно зазначити, що аналізоване підприємство використовує відносно старе обладнання, про що свідчить високий рівень коефіцієнта зносу.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності балансу показав, що на період проведення розрахунків підприємство було платоспроможним. Оскільки, усі показники ліквідності відповідають нормативному значенню та мають тенденцію до збільшення.

Аналіз фінансової стійкості підприємства показав, що підприємство незалежне від зовнішніх джерел фінансування. Про це свідчить відповідність коефіцієнта

автономії нормативному рівню протягом аналізованого періоду. До позитивних тенденцій необхідно віднести зростання коефіцієнта маневреності власних коштів. Це свідчить про те, що підприємство володіє достатнім обсягом власних коштів. До негативних тенденцій необхідно віднести незначне зменшення коефіцієнта ефективності використання власних коштів, який, в свою чергу, не відповідав нормативу як на початок, так і на кінець року.

Аналіз ділової активності підприємства свідчить про негативну тенденцію к уповільненню оборотності. Більша частина показників оборотності підприємства має тенденцію до зменшення.

Коефіцієнт рентабельності діяльності як на початок, так і на кінець року має позитивне значення.

Аналіз використання фонду оплати праці свідчить про те, що планові завдання з його виконання були перевиконані. Середньооблікова чисельність усього персоналу протягом року збільшилася, зокрема, збільшилася чисельність робітників підприємства. Фонд оплати праці у звітному році збільшився. Тенденція до зростання спостерігається в динаміці середньорічної, середньомісячної і середньогодинної оплати праці одного працівника.

Аналіз ефективності використання коштів свідчить про те, що система оплати праці на аналізованому підприємстві в цілому ефективна. Коефіцієнт комплексних результатів господарської діяльності більше одиниці.

Аналіз впливу чинників праці на обсяг надання послуг свідчить про те, що обсяг надання послуг протягом року збільшився. Це відбулося за рахунок збільшення числа працівників, зміни тривалості робочого дня та часового виробітку. Скорочення числа днів відпрацьованих одним робітником дещо зменшило обсяг наданих послуг. Даний чинник можна віднести до резервів збільшення обсягу надання послуг підприємства.

Результати дослідження свідчать, що в наказі про облікову політику досліджуваного підприємства ТОВ «ГІТ» міститься лише інформація про строки виплати заробітної плати. В наказі не розкрито питання обліку та контролю витрат на оплату праці і створенню резервів на забезпечення виплати відпусток працівникам. Крім того, на підприємстві взагалі відсутні документи, що регламентують порядок нарахування поточної винагороди, винагороди при звільненні, інші довгострокові винагороди й пенсійні плани за встановленими внесками та виплатами, відповідальність за зберігання та видачу трудових книжок і виконавчих листів.

Для покращення обліку та контролю розрахунків з оплати праці необхідно в обліковій політиці досліджуваного підприємства ТОВ «ГІТ» висвітлити питання щодо:

- визначення системи та форми оплати праці;
- складу поточних виплат працівникам;
- порядку визнання поточних виплат працівникам зобов'язаннями;
- визнання виплат при звільненні по закінченні трудової діяльності;
- визнання інших виплат працівникам;
- формування системи рахунків бухгалтерського обліку щодо оплати праці;

- визначення первинних документів з обліку оплати праці;
- переліку та складу забезпечень для відшкодування майбутніх операційних витрат на виплату відпусток працівникам; додаткове пенсійне забезпечення та інші стимулюючі винагороди;
- встановлення форм інтегрованої звітності щодо оплати праці;
- зазначення інформаційного та програмного забезпечення обліку, контролю та аналізу розрахунків по заробітній платі.

Вирішуючи кадрові питання, слід підвищувати професійну кваліфікацію, зацікавлювати людей у продуктивності праці, стимулювати їх і матеріально, і використовуючи ефективні форми психологічної мотивації.

АНОТАЦІЯ

Неустроева А.Ю. «Облік, контроль та аналіз в системі управління
(прізвище та ініціали студента) *(назва кваліфікаційної роботи)*
оплатою праці підприємства (на прикладі ТОВ «ГІТ»).
 кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
«071 Облік і оподаткування» за магістерською програмою
«Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – система обліку, контролю та аналізу розрахунків з оплати праці в системі управління підприємством.

У роботі розглядаються сутність заробітної плати як економічної категорії та об'єкту бухгалтерського обліку і контролю, системи, форми та види заробітної плати, проблемні питання організації обліку та контролю оплати праці.

Проаналізовано діючу практику обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ТОВ «ГІТ».

Запропоновано заходи щодо удосконалення обліку нарахування заробітної плати, підвищення розрахункової дисципліни, доповнення облікової політики щодо розрахунків з оплати праці, удосконалення системи мотивації персоналу підприємства.

Ключові слова: облік, контроль, аналіз, управління, оплата праці, розрахунки, мотивація персоналу.

ANNOTATION

Neustroeva A. «Accounting, control and analysis, in the system of management
(students surname and initials) *(work title)*

by the remuneration of labour of enterprise (on the example of LTD «GIT».,
qualifying work for obtaining an educational master's degree in a specialty
«071 Accounting and taxation» for a master's degree program
«Accounting, audit and taxation in the management of entrepreneurial activity»

Odessa national economic university

Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of research - the system of accounting, control and analysis of calculations is from the remuneration of labour in control system by an enterprise.

In-process examined essence of salary as an economic category and object of record-keeping and control, systems, forms and types of salary, problem questions of organization of account and control of remuneration of labour.

The current practice of accounting and internal control of accounts remuneration of labour at LTD «GIT» is analyzed.

Events offer in relation to the improvement of account of extra charge of salary, increase of calculation discipline, addition of registration politics in relation to calculations from the remuneration of labour, improvement of the system of motivation of personnel of enterprise.

Key words: account, control, analysis, management, remuneration of labour, calculations, motivation of personnel.